థేంక్స్ టూ సోమలింగం

"ఇందాక రావు ఫోనుచేశాడు. మిమ్మల్ని హోటల్ సాగర్ రూమ్ నెంబరు 12 కి రమ్మన్నాడు...." అంది శ్రీమతి రాగానే.

"రావా?.... హోటల్ సాగర్‌కా?.... ఎందుకు?"

"ఏమో, నాకేం తెలియదు. నేను అడిగా—'పనుంది రాగానే ఓ సారి రమ్మనండి' అన్నాడు....కాఫీ తెచ్చి యిచ్చి అంది పద్మ.

బట్టలు మార్చుకునే ప్రయత్నం చేయకుండా వచ్చినవాడిని మళ్ళీ బయలుదేరాను.

హోటల్ సాగర్....రావు రమ్మనడం....ఏమిటో అర్థం కాలేదు. ఎవరన్నా కామన్ ఫ్రెండు వచ్చి దిగాడేమో....చూడ్డానికి రమ్మన్నాడేమో....

సరే!....తినబోతూ రుచులెందుకు!

సాగర్ రూము నెంబర్ 12 ముందునిలబడి కాలింగ్‌బెల్ నొక్కాను, రావు తలుపు తెరిచాడు. నిద్రపోతున్నట్లున్నాడు. క్రాపింగ్ చెదిరివుంది. మొహం భారంగా వుంది.

"రా, లోపలికి...." అన్నాడు మొహం మీదికి నవ్వు తెప్పించుకో దానికి ప్రయత్నిస్తూ.

లోపలికి వెళ్ళిచూస్తే కాస్త ఆశ్చర్యం వేసింది. సింగిల్ రూము. బెడ్ మీద అప్పుడే పడుకుని లేచిన గుర్తులు... బట్టలస్టాండు మీద నాకుబాగా పరిచితమైన రావు పేంట్లు, బుష్ షర్టులు, బూట్లు వున్నాయి. డ్రెస్సింగ్ టేబిల్ మీద షేవింగ్ సెట్టు, టాయిలెట్ సామాను, రావు కాల్చే బ్రాండ్ సిగరేట్లు ఆ ప్రక్కన టేబిల్ మీద రావు ఆఫీసు డయిరి బ్రీఫ్ కేసు వగైరా లున్నాయి. మరో ప్రక్క ఓ సూటుకేసు వుంది.

ఆ రూములో వున్నది రావేనని స్పష్టపరిచాయి. ఆ సామానులన్నీ కలిసి. రావు యిల్లు వదిలి హోటల్లో మకాం ఎందుకు పెట్టాల్సి వచ్చిందో ఏం అర్థం కాలేదు.

అంటే? ఎవరిని చూడడం కోసం? ఏ ఫ్రెండుని కలుసుకోవడం కోసం నన్ను పిలవలేదని ఎవరూ చెప్పనక్కర లేకుండానే స్పష్టపడింది.

చుట్టూ చూసి రావు వంక చూశాను. నా సంశయాత్మక చూపులని తప్పించుతూ....'సిట్ డౌన్' అన్నాడు కుర్చీ చూపించి.

"ఏమిటి....యిక్కడి కెందుకు రమ్మన్నావట !"

"నీతో మాట్లాడాలని...." రావు సిగరెట్టుతీసుకుని నాకోటి ఆఫర్ చేశాడు.

"మాట్లాడడానికి ఇక్కడి కెందుకు ? ఇల్లేమయింది ? ..."

"నే నిక్కడ వుంటున్నాను గనుక ఇక్కడికే రమ్మన్నాను." అన్నాడు రావు సిగరెట్టు వెలిగించుకుంటూ....

నేను తెల్లబోయి చూశాను...."ఇక్కడుంటున్నావా ?....అంటే....? ....ఏమిటిది? ... ఎప్పటినుంచి ఇది... ?"

రావు జవాబియలేదు. సిగరెట్టు వ్రేళ్ళమధ్య త్రిప్పుతూ నిశితంగా దానివంకే చూస్తూ వూరుకున్నాడు.

"రావ్,....ఏమిటి? ఏం జరిగింది? హోటల్లో వుండడం ఏమిటి, ఇల్లేమయింది? రేఖ ఏమయింది? వూరిలో లేదా?....ఇక్కడ ఎప్పటినించి వుండడం?" అని ఆరాటంగా ప్రశ్నలు కురిపించాను.

"మొన్న సాయంత్రం దిగాను ఇక్కడ...." రావు నెమ్మదిగా అతి శాంతంగా జవాబిచ్చాడు.

"మరి రేఖ?"

"వుంది.... ఇంట్లో...." పట్టిపట్టి అన్నాడు నొక్కి పలుకుతూ.

మరింత ఆశ్చర్యపోయాను. అయోమయంగా చూశాను. రావు హోటల్లో.... రేఖ ఇంట్లో.... ఏం జరిగింది?.... సస్పెన్సు భరించడం కష్టం అయింది.

"రావ్.... సరిగా చెప్పు, నాకేం అర్థం కావడం లేదు.... ఇల్లొదిలి ఇక్కడుండడం ఏమిటి!"

రావు కొన్ని క్షణాలు మాట్లాడలేదు. ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్టు అతి సీరియస్‌గా అరచేతివంక చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

"రావ్!" అన్నా మళ్ళి,

రావు తలెత్తి నా కళ్ళలోకి చూశాడు.... "మూర్తీ!.... నాకు రేఖ నించి విడాకులు కావాలి......" ఉపోద్ఘాతం ఏం లేకుండా సూటిగా అన్నాడు.

దిమ్మెరపోయి చూశాను,

"ఏమిటి అలా చూస్తున్నావు? రేఖ నేను విడిపోతాం........ విడాకులు కావాలి దీనికి నీ సాయం కావాలి ప్లీడరుగా........." అన్నాడు.

ప్రేమించి కావాలని పెళ్లాడి రెండేళ్ళయినా కాకముందే విడాకులు! విడిపోవడం!? ఆ షాకునుంచి తేరుకోడానికి రెండు నిమిషాలు పట్టింది నాకు.

భార్యా భర్తలకి పడకపోవడం ఎప్పుడొచ్చింది? ఎందుకొచ్చింది? కారణాలు ఏమిటి?.... ఆలోచిస్తున్నకొద్దీ ప్రశ్నలు పుట్టుకు రావడంమొదలు పెట్టాయి.

భార్యా భర్తల మామూలు కలహాలనే రావు భూతద్దంలోంచిచూశాడా మాట - మాట ఏదో అనుకుని యీ మనసగారు అలిగి రేఖని బెదిరించడానికి

హోటలుకొచ్చి మకాం పెట్టేసి వుంటాడు। విడాకులు అంటూ తమాషా చేస్తున్నట్టున్నాడు తనతో।

"బాగుంది. కానీ – ప్రణయకలహాలకి కోర్టులో తీర్పు నీయరోయి." అన్నాను నవ్వుతూ వాతావరణం తేలిక పర్చడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

రావు నవ్వలేదు. మొహం గంభీరంగా పెట్టి "ఇది తమాషా కాదు, నేను సీరియస్‌గా అంటున్నాను. ఈ సంగతి నీతో స్నేహితుడుగా చెప్పడంలేదు. వకీలుగా పిల్చి చెపుతున్నాను.... నాకు విడాకులు కావాలిఇప్పించు" అన్నాడు.

నా మొహం మీది నవ్వు మాయమయింది, "రావ్।" అన్నా నేనూ సీరియస్‌గా. "ఇందాకటినించి యిదేదో తమాషాఅనుకుంటున్నాను.... ఏదో మామూలు ప్రణయ కలహం అనుకున్నాను. రావ్, ఏం జరిగింది సరిగా చెప్పు ఇంత దూరం ఎందుకు వచ్చావునీవు? అసలు కారణం ఏమిటి చెప్పు. నేను వెళ్ళి రేఖతో మాట్లాడుతాను.... ...." ఆరాటంగా, ఆత్రుతగా అన్నాను.

"ఆవిడతో మాట్లాడాల్సిందేంలేదు. నేను చెప్పేందుకు ఏమీలేదు మా యిద్దరికి సరిపోదు – సరిపోవడం లేదు. విడిపోవడం మంచిదని విశ్వయించుకున్నాను."

నాకు వళ్ళు మండు కొచ్చింది. అసలు కారణం ఏమిటని ఎంత అడిగినా చెప్పడు. విడాకులు – విడాకులు అంటూ పాట ! ...విడాకులు అంటే తమలపాకులు వేసుకున్నంత సుళువు అనుకుంటున్నాడు గాబోలు ...

"రావ్, స్నేహితుడుగా అన్ని విషయాలు చెప్పమని నేనడగను.... కానీ, ఇఫ్ యూ వాంట్ మీ టు ప్రొసీడ్ విత్ ది కేస్... అన్ని వివరాలు తెలియాలి" కఠినంగా అన్నాను. రావ్ నా మొహం కేసి చూసి తల దించుకున్నాడు. కొన్ని క్షణాలు మౌనం.. నేను ఆరాటంగా ఎదురు చూస్తున్నాను.

"చెప్పాలంటావా।"

"చాలా బాగుంది, డాక్టరు దగ్గరకెళ్ళి రోగం దాస్తే ట్రీట్ చేస్తాడా? అలాగే డైవోర్సు కావాలంటూ ప్లీడరు దగ్గరకెళ్ళి భార్యా భర్తలకి సరిపోక పోవడానికి కారణాలు చెప్పకపోవడం అంతే! డైవోర్సుకి అప్లయి చేయడానికి భార్యా భర్తలకి పడకపోవడానికి, విడిపోవాలనుకోవడానికి కారణాలు అన్నీ సోదాహరణంతో వివరించాలి."

రావు ఇబ్బందిగా కదిలాడు, "చెప్పడానికి పెద్ద కారణాలుగా అనిపించక పోవచ్చు.... బట్ మూర్తీ... రేఖకి నేనంటే బొత్తిగా కేర్ లేదు. ఏమాత్రం గౌరవం లేదు... నన్నో భర్తగా ట్రీట్ చేస్తూ కేర్ చేయటంలేదు" ఒక్కొక్క మాట నెమ్మదిగా నోట్లోంచి బలవంతంగా పెకలిస్తూ అన్నాడు.

కేర్ చేయక పోవడం భర్తగా ట్రీట్ చేయకపోవడం అంటే ఏమిటి? కేర్ చేయడం లేదని నీకెలా తెలిసింది? నీమీద గౌరవం వగైరాలు లేనట్లు అనిపించడానికి ఏ ఏ సంఘటనలు నీ కాధారం...?" లాయరు పాయింట్లు సూటిగా అడిగాను.

రావు కాస్త తడబడ్డాడు. కాస్సేపు వూరుకుని "ఇలాటివి మాటల్లో చెప్పడం కుదరదు మూర్తీ.... అనుభవించాను.... అనుభవించిన వాడికి గానీ తెలియదు... ముందే చెప్పాగా - చెప్పడానికి పెద్ద కారణాలుగా కనిపించక పోవచ్చు! కాని—కాని—" మాటల కోసం తడుముకున్నాడు.

రావు బాధ అర్థం అయింది.

"అంటే, రేఖ నీ మాట వినడం లేదంటావా? ఏ విషయంలోనూ నీతో సహకరించడం లేదా? నీ కీయాల్సిన గౌరవం యీయడం లేదంటావా రేఖ అలా ప్రవర్తించే రకంలా ఎన్నడూ అవుపడలేదే!"

"నీకెలా అవుపిస్తుంది? ఇంట్లో వుండే మొగుడికి తెలుస్తుంది." కసిగా అన్నాడు రావు. "ఎంత నిర్లక్ష్యం - ఏదన్నా చెపితే, వీడు చెప్పడం - నే వినడం ఏమిటన్న అహంకారం! నేను ఔనన్నది కాదనడం కాదన్నది ఔననడం, మనసులో ఒకవేళ చెయ్యాలని వున్నా చేస్తే ఎక్కడ

లోకువవుతానో అన్నట్టు ప్రవర్తించడం.... ఇవన్నీ పైనుంచి చూసే వాళ్ళకి ఎలా తెలుస్తాయి? ఆవేశంగా మొహం ఎర్ర పరుచుకుంటూ అన్నాడు రావు.

వింటున్నాను.

"ఈ అతిశయం అహంకారం దేనివల్ల వచ్చిందో నాకు తెలుసు." కఠినంగా అన్నాడు మళ్ళీ.

"దేనివల్ల?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాను.

"డిగ్రీలు చూసుకుని. ఉద్యోగంచూసుకుని, సంపాదన చూచుకుని ....చదువుంది, ఉద్యోగం వుంది. సంపాదన వుంది - మొగుడు కంటె దేన్లో తక్కువ! ఈమొగాళ్ళు దేన్లో అధికులు మన కంటే? మనం వాళ్ళ చెప్పు చేతల్లో ఎందుకు వుండాలన్నఅహంకారం, అతిశయం ఎక్కువయిపోయాయి, ఈనాటి ఆడవారికి" ఆవేశంగా అన్నాడు రావు.

"ఆడదానికి స్వయం సంపాదన వుండడం ఎంత అనర్థమో యిప్పుడు నాకు బాగా అర్థం అయింది...." మళ్ళీ అన్నాడు.

"జనరలైజ్ చేయడం మంచిది కాదేమో?"

"పోనీ, ఎవరిసంగతో నా కనవసరం. కానీ, యింట్లో చూస్తున్నావుగా! అందులో ఈ ఏడాదిగా మరీను.? మూర్తీ నీకు తెలియదు. రేఖ యిదివరకటి రేఖ కాదు. మారిపోయింది. ఆవిడకిప్పుడు నా మీద వెనకటి గౌరవం, ప్రేమ అవి ఉన్నాయని నేననుకోను. చాలా రోజులుగా కని పెట్టి యీ నిర్ణయానికి వచ్చాను. మొగుడంటె అంత లక్ష్యంలేని భార్యతో కాపురం నాకు అక్కరలేదు." గబగబా గుక్క తిప్పుకోకుండా అన్నాడు.

"రావ్, చాలా తొందరపడుతున్నావు, భార్యాభర్తల సంబంధం నీవను కున్నంత తేలిగ్గా తెగిపోదు. కనీసం మనదేశంలో -రావ్ భార్యాభర్తలన్నాక మాట - మాట అనుకోవడం, అంతలోనే మళ్ళీ సర్దుకుపోవడం ప్రతి యింట్లోనూ జరిగేదే! దానికి నీవు డైవోర్సు అంటూ అంతదూరం ఎందుకు

పెడ్తున్నావో అర్థం కావడంలేదు. ఆవేశపడకు రావ్. రెండు రోజులు కాస్త శాంతంగా ఆలోచించు నీవెంత తొందరపడ్తున్నావో నీకే అర్థం అవుతుంది." నచ్చచెప్తూ సర్ది చెప్పసాగాను. నా ఉద్దేశంలో రావు ఏదో మామూలు చిన్న చిన్న తగవులను పెద్దవిచేసి ఆలోచించి మనసు పాడు చేసుకున్నాడనిపించింది. రావు ఎంత సెన్సిటివో నాకు తెలుసు. తన మాట నిర్లక్ష్యం చేసిందని కిందపడి, బాధపడి, తొందరపడి యిలాంటి నిర్ణయానికి వచ్చాడని నాకు బాగా నమ్మకం.

కాని, రావు నామాట వినిపించుకోలేదు. ఈనిర్ణయం యిప్పటికిప్పుడు కోపంతో తొందరపడి చేసుకోలేదులే! ఈ ఏడాదిగా ఎన్నోసార్లు చూసి, ఆలోచించి రేఖకి నేనవసరం లేదన్న నమ్మకం పూర్తిగా కలిగాకే యీ నిర్ణయం చేసుకున్నాను. నిన్నంతగా యిదే ఆలోచించాను,"

"కానీ నీవు బొత్తిగా మంచీ-చెడూ విచక్షణ లేకుండా ఆలోచిస్తున్నావ్ రావ్! డైవోర్సు అంటే మన దేశంలో మాటలుగాదు! ఇదేం విదేశం కాదు. ఈరోజు ఒకరికి డైవోర్సు, ఆ మర్నాడు మరొకరికి డైవోర్సు యిచ్చినా యెవడూ పట్టించుకోకపోవటానికి!! దీనివల్ల ఎంత అప్రతిష్ఠ నీకు. నీ వాళ్ళకి? రేఖకి, ఆమె కుటుంబానికి? ఎంత అవహేళన పాలవుతారో తెలుసా మీరందరూ? నలుగురిలో పేరు ప్రతిష్ఠ అన్నీ వున్న మీకు ఆతర్వాత అందరూ ఏపాటి విలువ యిస్తారో తెలుసా?"

రావు చిరాగ్గా కదిలాడు. "మూర్తీ ఇదంతా నాకు తెలుసు. ఇది ఇండియా కనకనే ఏడాది ఆలోచించాను. సంవత్సరం ఓపిక పట్టాను. ....ఎవరో ఏదో అనుకుంటారని. అంటారని ఒకళ్ళకోసం అన్నీ సహించే ఓర్పు నాకు లేదు. ఆ అవసరమూలేదు" మొండిగా అన్నాడు రావు.

ఇంకేం చెప్తాను. ఎలా చెప్పాలో అర్థం కాలేదునాకు. వివాహ బంధం అన్నది పవిత్రమైనదని. అది తెంపుకోడం రావు అనుకున్నంత సులువు కాదని నా ఉద్దేశం. కాని అది అతనికి తెలియచెప్పి నచ్చచెప్పాలి. నా ఉద్దేశం ఆతని మీద బలవంతాన రుద్దుదామన్నా అది రావు సహించడని నాకు బాగా తెలుసు.... ఇంతకీ రేఖ ఏమంటుంది? రేఖతో మాట్లాడితే

కొన్ని సంగతులు తెలిసే అవకాశం వుంటుంది. ఇద్దరిలో తప్పెవరిదీ? ఎవరు తొందరపడ్డారో అన్నీ వివరంగా మాట్లాడి ఆమెకి నచ్చచెప్పి ఇద్దరికీ సంధి కుదర్చాలి. రావుకి నచ్చచెప్పటం కంటె రేఖని ఒప్పించటం సుళువు. రావు ఏదో తొందరపడి మాట్లాడుతున్నా అతనంత తేలిగ్గా ఇలాంటి నిర్ణయాలను నే నామోదించలేను. రావు, రేఖ ఇద్దరూ నాకు కావాల్సినవారే. రావు ఆప్తమిత్రుడయితే. కాస్తో కూస్తో బంధుత్వం కూడా వుంది; సంబంధం చూపించింది నేను; పెళ్ళి నా చేతులమీదుగా జరిపించకపోయినా వాళ్ళ పెళ్ళిలో ముఖ్య పాత్ర వహించాను. అలాంటిది నేనే రెండేళ్ళన్నా కాకమునుపే వాళ్ళకి డైవోర్సు ఇప్పించడమా? ... వీల్లేదు....

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావు? మూర్తీ నీవు రేఖదగ్గరికివెళ్ళి ఆమెతో నా ఉద్దేశం చెప్పి ఆమె అభిప్రాయం కనుక్కొని చేయాల్సిన ఏర్పాట్లు అన్నీ చెయ్యి...."

నేను కోపంగా రావువంక చూశాను... "సిల్లీగా మాట్లాడకు రావ్ నీ వివాళ డైవోర్సు కోరగానే రేపే దొరికిపోతుందనుకుంటున్నావా ఏమిటి? చదువుకొని ఈ మాత్రంకూడా తెలియకుండా ఫూలిష్‌గా మాట్లాడకు.. విడాకులు పొందడానికి భార్యాభర్తలిద్దరూ కనీసం కొన్ని సంవత్సరాలు విడిగా వున్నారన్న నిదర్శనం వుండాలి. అంచేత రేపొద్దునే నీకు ఆవిడకిడైవోర్సు ఇచ్చేయాలని ... వున్నా కుదరదు .."'

రావు నా ముఖంలోకి చూశాడు.... "అయితే రేఖను వాళ్ళింటికి వెళ్ళమను...." అన్నాడు కాసేపుండి

"అది చెప్పడానికి నేనెవడిని? అసలు ఆవిడ వర్షన్ ఏమిటో నేను వినాలి. ఆవిడ ఉద్దేశ్యం ఏమిటో, తప్పు నీ దంటుందేమో ఆవిడ.... ముందు అవన్నీ ఆమెతో నేను మాట్లాడాలి. తర్వాత డైవోర్సు ఈయడం నీ కిష్టమైనా పుచ్చుకోడం ఆమెకి ఇష్టమో కాదో తెల్సుకోవాలి."

"ఇష్టంలేకపోతే మానేయమను...." నా దగ్గరమాత్రం వుండడానికి కుదరదు, ఆవేశంగా లేచి అన్నాడు రావ్." పుట్టింటికెళ్ళి కొన్నాళ్ళు

వుంటే అప్పటికయినా మొగుడువిలువ ఏమిటో తెలిసివస్తుంది.... మొగుడు వదిలేస్తాడంటే అందరు తనకిఏపాటి విలువ గౌరవం ఇస్తారో అప్పటి కయినా గ్రహించుకుంటుంది....కోపంగా మాటలు వదలడం ఆరంభిం చాడు రావు.

"రావ్ నీవు అనవసరంగా ఆవేశపడకు. నేను రేపు రేఖని కల్సు కుని అన్నీ మాట్లాడుతాను.—అసలు విషయం ఏమిటో."

"అంటే నా మాటమీద నీకు నమ్మకం లేదన్నమాట. నే నబద్ధం చెప్పానని నీ ఉద్దేశం అనుకుంటాను. వెళ్ళు వెళ్ళు ఆవిడ నిజం చెపుతుంది. అవిడ మాటలే విను. నే చెప్పిందంతా కాదంటుంది. తను ఏం చెయ్యలే దంటుంది. ఇంతకీ నీతో చెప్పడం నాది బుద్ధితక్కువ. ఎదో ఫ్రెండువి గదా అని, అవునులే రేఖ నీకు బంధువుగా. అవిడనే సపోర్టు చేస్తావు. రావు టెంపర్ లూజ్ చేసుకుంటూ మొహం ఎర్రబరుచుకుని ఆవేశంగా ఏదేదో అనడం ఆరంభించాడు. రావు మనసు సరిగా లేదని గ్రహించాను. ఇంక అలాంటప్పుడు ఏం మాట్లాడినా ప్రయోజనం వుండదు.

"నీ యిష్టం....ఎలా అనుకున్నా అనుకో. రేఖతో మాట్లాడేవరకూ నేనేం చెప్పలేను నీకు." అని చెప్పి రూము లోంచి వచ్చేశాను.

* * *

మర్నాడు సాయంత్రం రేఖని కలవడానికి బయలుదేరాను. రేఖ కాలేజీనుంచి వచ్చివుండే టైము చూసుకుని.

తలుపు తట్టగానే తలుపు తీసి నన్ను చూసి కాస్త త్రొటుపడి కల వరపడింది రేఖ. ఆమె జుట్టు చిందరవందరగా .... పడుకుని అప్పుడే లేచినట్లు వుంది. కళ్ళు ఎర్రగా వున్నాయి. ముక్కు ఎర్రబడి ఆమె ఏడుస్తూందన్న సంగతిని దాపరికం లేకుండా చెప్పేస్తూంది. మొహం పీక్కు పోయివుంది. నన్ను చూసి నవ్వడానికి ప్రయత్నించింది. కాస్త వెనక్కు ఓ అడుగు వేసి "ఆయన వూళ్ళో లేరు, మొన్న వెళ్ళారు ఎప్పుడు వస్తారో

ఏమిటో తెలియదన్నారు". కొంత తడబడుతూ. ఆ సమయంలో నా రాక ఆమెకి ఏమాత్రం యిష్టంలేదన్న సంగతి తెలుస్తున్నా మాట్లాడవలసింది వుందికనక.

"ఆయన లేకపోతే రానీయవేమిటి లోపలికి. పద నీతో పనుండి వచ్చాను. ఆయనకోసం రాలేదు." అన్నాను నవ్వుతూ.

రేఖ కొంత సిగ్గుపడి దారి తప్పుకుని దారి ఇచ్చి లోపలికి దారి తీసింది.

"ఇవాళ ఉదయంనుంచి ఒకే తల నొప్పి - అలా పడుకున్నాను. దానికి తోడు మధ్యాహ్నం నించి జ్వరం వచ్చినట్లు వళ్ళంతా నొప్పులు వంట్లో సరిగా లేదు. అలా పడుకున్నాను. దానికితోడు ఆయన వూళ్ళోలేరు. ఒక్కర్తినీ వుండడంతో చాలా చికాకుగా వుంది. నేనెక్కడ ఆమె రూపు రేఖను గురించి ఆరాలు తీస్తానేమోనని ముందే సంజాయిషీలు ఆరంభించింది. ఇంకా ఇంకా రేఖని అలా అబద్దాలమీద అబద్ధాలాడ నీయకుండా సూటిగా వచ్చిన పనిలోకి దిగడం మంచిదనిపించింది.

"కాలేజీకి వెళ్ళలేదా ఇవాళ ?"

"ఊహు. చెప్పాగా. వంట్లోసరిగా లేదని."

"వంట్లోనా మనసులోనా ?" రేఖని గమనిస్తూ అడిగాను.

రేఖ ముఖంలో రంగులు గబగబ మారాయి. కొస్త తెల్లపోయి చూసింది. మనసెందుకు బాగుండదు ? అంత బాగుండకపోవడానికేం వుంది అంది తెచ్చుకున్న నవ్వుతో.

"నిన్న రావుని హోటల్ సాగర్‌లో కలిశాను."

రేఖ బిత్తరపోయి చూసింది... గాభరాగా "అదేమిటి ? ఆయనఊరికే వెడితే ..." అంది.

"రేఖా? నీవు అనవసరంగా గాభరా పడకు. ఒక అబద్ధానికి మరో అబద్ధం ఆడాల్సివస్తుంది. అబద్ధాలు మొదలుపెడితే, నాకు అంతా తెలుసు. నీవలా స్థిమితంగా కూర్చో. నీతో మాట్లాడాలి." అన్నాను గంభీరంగా.

రేఖ సంభ్రమాశ్చర్యాలతో చూసింది. పెదాలు వణికాయి. "కూర్చో రేఖా. నా దగ్గర నీకేం దాపరికం అక్కరలేదు. రావు పిలిచి అంతా చెప్పాడు."

"ఏం చెప్పారు?" పాలిపోయిన ముఖంతో అడిగింది.

"తనెందుకు హోటల్లో వుండాల్సివచ్చింది. అంటాను, రేఖా, అసలేం జరిగింది?"

"అంటే" మొగుడు కొట్టినందుకుకాదు. తోడికోడలు నవ్వినందుకు అన్న స్థితిలో వుంది రేఖ. నల్లబడిన మొహంతో నా వంక చూడడానికి కూడా ఇబ్బంది పడసాగింది. నా పరిస్థితి అలాగే వుంది. రేఖతో అసలు ఏం మాట్లాడాలో, ఏమని అడగాలో తెలియని స్థితిలో పడ్డాను. భార్యాభర్తల మధ్య జరిగిన విషయాలు చెప్పమని అడగడం - ఎంత వకీలు హోదాలో వచ్చినా-చాలా అక్వర్డుగా అనిపించింది. మమ్మల్ని ఇద్దర్నీ ఇలాంటి పరిస్థితిలో పడేసిన రావుమీద చాలా కోపం వచ్చింది,

"అంటే.... అంటే మీ ఇద్దరిమధ్య ఏం జరిగింది ? రావుకి అంత కోపం ఎందుకు వచ్చింది ? ఇల్లు. పెళ్ళాన్ని వదలి హోటల్లో వుండేంత దూరం ఎందుకు వెళ్ళాడు ?"

రేఖ కోపంగా తీక్షణంగా చూసింది. "ఆ సంగతి మీ ఫ్రెండునే అడగకపోయారూ. కట్టుకొన్న భార్యని, ఆడదాన్ని ఒకర్తినీ, వున్నపాటున వదలి రాత్రికి రాత్రి హోటల్‌కి వెళ్ళాల్సిన అవసరం ఏమివచ్చిందో మీరే అడగవలసింది! పరువు మర్యాద నలుగురు ఏమనుకుంటారో నన్న ఇంగితంకూడా లేకుండా భార్యకి ఇంత అవమానం చేయడం... చదువు సంస్కారం వున్న మనిషి ప్రవర్తించే తీరు ఇదేనేమో। వెళ్ళి ఆయన్నే అడగండి" రోషంతో ఆవేశంగా అంది రేఖ. అప్పటికి రేఖ కళ్ళలో నీరు తిరగడం ఆరంభమయింది.

"రేఖా, నీకు నీవు, అతనికి అతను, అసలు సంగతి చెప్పకుండా యిలా ఆవేశపడితే ఏం ప్రయోజనం ఏం జరిగిందో చెపితే నీ తప్పో....

మధ్యలో రేఖ కస్సుమంది. "మీరూ నాదే తప్పంటారు. అవును మీరూ మగవాళ్ళేకాదూ. ఆయన పక్షం మాట్లాడక నా వైపు మాట్లాడుతారా? అవును ఆడదాన్ని, నేనేం చేసినా, ఏం చెయ్యకపోయినా తప్పులన్నీ నావి. ఆయన మగ మహారాజు. ఏం అన్నా, ఏం చేసినా చెల్లుతుంది" రుద్ధకంఠంతో అంది.

"ప్లీజ్ రేఖా ఎందుకలా అవేశపడ్తావు. నీ తప్పో ఆయన తప్పో అసలు మీ భార్యాభర్తల మధ్య ఏం జరిగిందో రావు డైవోర్సు వరకూ వెళ్ళేటంత తీవ్రపరిస్థితికి' రేఖ మొఖంచూసి, తొందరలో.... చాలా తొందరగా చెప్పవలసిన దానికంటె ముందుగా 'డైవోర్సు' మాట చెప్పినందుకు కొంత గాబరాపడ్తూ రేఖవంక చూశాను. రేఖముఖం తెల్లగా పాలిపోయింది. నా వంక విప్పారిన నేత్రాలతో చూసింది.

"సారీ ఏదో చెప్పబోయాను. ఈ లోపలే రేఖ ఆశ్చర్యంనించి తేరుకుంది. ఆమె మొహం ఎర్రబడిపోయింది. పెదాలు వణికాయి. కళ్ళలో ఎర్రజీర తొంగిచూసింది.

"డైవోర్సు ఇస్తారా నాకు.... మంచిదే యీయమనండి ఈయనగారు విడాకులు యిస్తానని నన్ను బెదిరిస్తున్నట్లున్నారు ... ఆయనగారు బెదిరించగానే భయపడిపోయి, ఆయనకాళ్ళుపట్టేసుకుని నీవే గతినాథా అనిప్రార్థించి, ఏడుస్తాననుకుంటున్నట్లున్నారు. అంత, నేనుఆయనకి అక్కరలేనపుడు నాకూ ఆయన మీదఅంతే వుంటుందని తెలుసుకోమనండి!! పరువు, మర్యాద. కాపురం యివేవీ ఆయనకి అవసరం లేకపోతే నేనంటే లెక్కలేకపోతే. ఆయన వెంటపడి దేవిరించడానికి నాకూ అవసరంలేదు. ఆ మాత్రం అభిమానం పౌరుషం నాకూ వున్నాయి. యీయనగారు వదిలేసినంత మాత్రాన చచ్చిపోను. నా బ్రతుకు నేను బ్రతకగలనన్న సంగతి మీ ఫ్రెండుని తెలుసుకోమనండి. నన్ను బెదిరించాలని మాత్రం చూడొద్దనండి.

ఆమె కళ్ళల్లో కోపం మాటల్లో పౌరుషం, ధీమా అవన్నీ చూస్తే రావు అన్నట్టు – చదువుంది. ఉద్యోగం వుంది అన్న ధీమాలే. అది అనిపించింది. ఇద్ధరికీ ఒక్కరికీ కాపురం ఎలాగైనా నిల్పుకోవాలన్న ఆరాటం

పరువుప్రతిష్టలు. ఏమౌతాయన్న ఆలోచన కనపడడంలేదు... అంతలా ప్రేమించి కావాలని పెళ్ళి చేసుకుని ఇద్దరూ ఇలా తయారయ్యేరేమిటా అన్న అనుమానం నన్ను వేధిస్తూంది. నా మొఖంలో ఆశ్చర్యం గమనించి నట్లు—

"ఆయన కట్టుకోమన్న చీర కట్టుకోకుండా మరోటి నా యిష్టం వచ్చింది కట్టుకోడం ఒక తప్పు. ఇంగ్లీషు సినిమావద్దు హిందీకి వెడదాం అనడం మరో నేరం, ఆయనకి కాకరగాయకూర యిష్టమవకపోతే అది నాకు యిష్టం అనడం అదో అపరాధం, సుబ్రహ్మణ్యం యింటికి కాదు. బెనర్జీ యింటి కెడదాం అనడం క్షమించరాని నేరం. పని మనిషి వచ్చింది కాస్త తలుపు తెరుద్దురూ అనడం భర్తని అవమానం చెయ్యడం, పాలు స్టౌమీద పెట్టి మరిచిపోతే అవి పొంగి మాడి తగలడితే అది కాపురం అంటే నిర్లక్ష్యం క్రింద లెక్క, ఆయన ఉతకమన్న టెర్లిన్ షర్టు ఉతకడం మరిచి పోతే భర్తంటే గౌరవం లేకపోవడం, నిర్లక్ష్యం- పిల్లల్ని యిప్పటినించి వద్దుమరో ఏడాదిపోయాక కందాం అంటే అది ఆయనంటే ప్రేమలేకపోవడం క్రింద జమ. సినిమాకి వెడదామన్నరోజున కాలేజీలో ఏదో పనుండి ఆలస్యంగా రావడం ఆయన మాటమీద నిర్లక్ష్యం వల్ల....

రేఖ ఆవేశంగా ఒక్కొక్క వాక్యం నొక్కి-నొక్కి పలుకుతూ కోపం వెళ్ళగ్రక్కసాగింది.

"ఏమిటి యింత చిన్న విషయాలకా రావుకి అంత కోపం. అంత ఆవేశం?"

"లేకపోతే మరేమిటనుకున్నారు?.... ఆయనకి ఆయన మాట అక్షరాలా తూ-చ తప్పకుండా జరగాలి. అలా జరగకపోతే అదంతా నేను చదువుకున్నదాన్నవడం ఉద్యోగస్థురాలిని అవడంవల్ల వచ్చిన అహంకారం గర్వం అనుకోవడం! నేనేదో ఆయన్ని నిర్లక్ష్యం చేసేస్తున్నట్లు బాధపడి పోవడం. ఆయనగారిని గడ్డిపోచక్రింద లెక్కచేస్తున్నానని అపోహాలు

పెంచుకుంటూ. నాకు పెళ్ళానికి ఉండాల్సిన వినయం, విధేయతలు, మొగుడంటే గౌరవం. భక్తి ఏం లేదన్న అనుమానం...."

"రావ్‌! ఇంత సంకుచితంగా ప్రవర్తిస్తాడంటే నేను నమ్మలేకుండా వున్నాను."

"నమ్మలేరు! అవును- పై వాళ్ళకి ఏం తెలుస్తుంది? మంచి చదువు, పరువు ప్రతిష్టలుగల కుటుంబంలోంచి వచ్చిన ఓ మనిషి భార్యదగ్గిర యిలా ప్రవర్తిస్తాడంటే ఎవరూ నమ్మలేరు.....

"పోనీ రావ్ టూ సెన్సిటివ్ అని నీకూ తెల్సుగదా. కాస్త నీవు సర్దుకుంటే పోయేది...." మాట యింకా పూర్తి కాకుండానే గయ్ మంది రేఖ.

"సర్దుకోవడం .. ఎన్నాళ్లు? ఎన్ని విషయాలలో? నేనూ కాస్తో కూస్తో చదువుకున్నాను. నాకూ ఓ వ్యక్తిత్వం వుంది. ప్రతి చిన్న విషయానికి అపార్థాలు తీస్తూ, చిన్న పిల్లని బెదిరించినట్లు బెదిరిస్తూ, మొగుడి అధికారం ప్రతి స్వల్ప విషయంలోనూ చూపిస్తూంటే అన్నీ సహించి 'పతిదేవా! నీవేం చేసినా పడడం' నా ధర్మం అనేటంతటి పతివ్రతను కాదు నేను. ఏ బి. సి. నాటి స్త్రీలో అలా వున్నారని ఈనాడు అలా పడివుండమంటే ఎవరూ వుండరు. భార్య కీయాల్సిన గౌరవం. ఆమె స్థానం ఆమెకిచ్చి గౌరవిస్తేనే ఆ ఆడదానికీ మొగుడంటే భక్తి, గౌరవం వుంటుంది. ...." ఆవేశంగా అంది రేఖ.

"రేఖా ! మీ యిద్దరి మాటలు వింటుంటే రెండు చేతులు కలుస్తేనే చప్పట్లవుతాయి అన్న సంగతి గుర్తు వస్తూంది. నీవూ కాస్తో కూస్తో సర్దుకోటానికి ప్రయత్నించినట్లు కనపడదు....అతని సంగతి తెల్సి నీవు కాస్త సహనం...."

"ఏం, ఎందుకు చూపాలి సహనం? నేనేం తప్పుచేశాను. ఆయన ఏమన్నా పడాలని!? నాకేం పౌరుషం అభిమానం లేదా? నేనూ మనిషినే....? నాకు కోపం, తాపం అన్నీ వున్నాయి. అయినా సహనానికి ఓ హద్దు వుంటుంది. పెళ్ళాం ఒక్కతె వుందిగదా అని ప్రతిదానికిసాధించి,

ఇల్లు నరకం చేస్తూంటే ఏ పెళ్ళాం మాత్రం ఎన్నాళ్ళు సహిస్తుంది?" కోపంగా అంది.

"అసలు రావు ఎందుకిలా తయారయ్యాడంటావు?...."

"చూడండి ఆయనకి మనసులో బాగా చదువుకున్న ఆడవాళ్ళంటే ప్రిజుడిస్ ఏర్పడింది. చదువుకుని ఉద్యోగం చేస్తున్నానుకనక మొగుడంటే లెక్క వుండాల్సిన అవసరం లేదన్నట్టు-నేను ప్రవర్తిస్తున్నట్టు ఆయనకి అనుమానం? ఇదే నేను అట్టే చదువుకోకుండా, ఉద్యోగం అది లేనిదాన్నయితే నా మాటలలో చేతలలో యిన్ని అర్థాలు ఆయనకు స్ఫురించి ఉండవు? ఆయనకిప్పుడు నా ప్రతీ చర్య, ప్రతీ మాట విపరీతంగానే కన్పిస్తూంది. పచ్చ కామెర్ల కళ్ళకి ప్రపంచం పచ్చగా కనిపించినట్టు, ఆయన కళ్ళకి నా మామూలు చర్యలుకూడా అలా కన్పించడంలో వింత లేదు...."

"అలాంటి ప్రిజుడిస్ ఏర్పడడానికి ఏదన్నా కారణంవుండాలిగా?" తెలివిగా ప్రశ్నించాననుకొని జవాబుచెప్పమంటూ చూశాను.

రేఖ ఒక్క క్షణం నిశితంగా నా మొఖం కేసి చూసింది. ఏమాత్రం తొణక్కుండా "చెప్పమంటారా? మీ మగవాళ్ళు ఆడదానికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం వుంటే భరించలేరు, ఆడదానికి సంపాదనవుంటే తమకి లొంగదని. తమతో సమాన స్థాయిలో వుంటే తమకి లొంగదని, తమతో సమాన స్థాయిలో వుంటే తమకి అణిగి మణిగి వుండదని భయం! ఆర్థికంగా తనపై ఆధారపడని స్త్రీకి మొగుడంటే నిర్లక్ష్యం వుంటుందని, అలాంటి స్త్రీని కంట్రోల్‌చేసి చెప్పుచేతల్లో వుంచుకోలేం. అన్న అపోహ వుంది। కనుక ఎప్పుడూ ఓ మెట్టు క్రింద వుండి. అన్నింటికీ తమమీద ఆధారపడిన స్త్రీ కావాలి? ఆ పెళ్ళాన్ని ఏదో ఉద్ధరిస్తున్నామన్న తృప్తి వాళ్ళకి కావాలి।" తీవ్రంగా అంది రేఖ.

"బాగుంది. నీతో నేనేకీభవించలేను. అందరూ అంతేనని జనరలైజ్ చేసేయడం...."

"జనరలైజ్ నేను చేయనక్కరలేదు. మీ మనసులని మీరే ప్రశ్నించుకోండి."

"అయితే, యీ నాడు యింతమంది ఆడవాళ్ళు ఉద్యోగాలు ఎలా చేస్తున్నారు ? ఎలా చేయనిస్తున్నారు. మగవాళ్ళు."

"ఏం చేస్తారు ? రోజులలా వున్నాయి. ఆర్థికంగా వెనుకబడి వుంది. భార్య సంపాదన అవసరం అవుతూంది. సంపాదన వ్యామోహం వదులుకోలేరు. తీరా పెళ్ళాం సంపాయించడం మొదలుపెట్టాక భార్య చెప్పు చేతుల్లోంచి జారిపోతూంది. అన్న బాధ ఓ వైపు డబ్బుమీద వ్యామోహం వదులుకోలేని బలహీనత ఓ ప్రక్క... ఇలాంటి మానసిక సంఘర్షణ మధ్య నలిగి, ఆ అక్కసు....కోపం అంతా తేరగా దొరికిందని భార్యమీద అర్థం పర్థంలేని కారణాలతో సాధించడం, తమ మనసు పాడుచేసుకోడం, కట్టుకున్న భార్యని కాల్చుకుతినడం - ఇలా చేస్తున్నారు, ఇదంతా నేనూహించి చెప్పడంలేదు. స్వానుభవంతోపాటు స్వయంగా ఇతరుల నోట విని తెలుసుకున్నవి - అంచేత...."

"అయితే రావ్‌కి ముందు తెలియదా, నీవు ఉద్యోగం చేస్తున్నదానివని ?"

"అదే నా బాధ. ముందాయనకి నేను చదువుకున్నదాన్నని. వుద్యోగంచేస్తున్నదాన్నని తెలియదా ? కావాలని చేసుకుని యిప్పుడీగొడవ ఏమిటి? అట్టే చదువుకోనిదాన్ని చేసుకోవలసింది. ఆయన ఏమన్నా భరించి పడుండేది. .... అబ్బే మళ్ళీ చదువుకున్న పెళ్ళాం అన్న గొప్ప కావాలి. ఈనాటి మగవాళ్ళ స్థితి ఎలా వుందంటే...."

"సరే నీ అభిప్రాయం చెప్పావు. రావుమాటలు చెప్పాను. ఇప్పుడూ ఇంక రావుకి నేనేం చెప్పాలి...."

రేఖ మొహం మళ్ళీ ఎర్రబడింది.... "ఏం చెప్పడం ఏమిటి ?"

"రేఖా! ఏదో ఒరిగింది- జరిగింది. ఈ మాత్రం జగడాలు. మాట-మాట అనుకోవడాలు ప్రతి యింట్లోనూ వుంటాయి. ఈ మాత్రందానికి

కాపరాలు వదులుకోరు ఎవరూ? నేను వెళ్ళి రావుకి నచ్చచెప్పి యింటికి పంపుతాను. నీవూ కాస్త శాంతంగా పొరపాటు జరిగిందన్నట్టు నచ్చ చెప్పు ... ఆమాత్రంతో రావు చల్లబడతాడు అతనిది తాటాకుల మంట లాంటి కోపం! నీవు క్షమాపణ ...."

రేఖ తీక్షణంగా చూసింది. "నేనెందుకు క్షమాపణ చెప్పాలి? నేనేం అపరాధం చేశానని? ఆ మాటకొస్తే ఆయన నాకుచెప్పాలి... వున్నపాటున నన్నొకర్తిని యింట్లో వదలి, చెప్పా పెట్టకుండా వదిలి వెళ్ళిపోయిన పెద్దమనిషిదితప్పు-నాది కాదు." అంది తీవ్రంగా.

"అబ్బ .... రేఖా! ఏదో అయింది. ఎంతయినా అతను నీభర్త ఆ మాత్రం అనతగును....నీవు పడచ్చు....ఎవరో ఒకరు సర్దుకుపోక పోతే ఎలా చెప్పు?"

"సర్దుకోవడం ఎందుకు? నాకు డైవోర్సు ఇస్తానన్నారుగా.... ఇయనీయండి." నేనేం భయపడేదాన్ని కాదు!" బింకంగా ఉక్రోషంగా అంది రేఖ.

"రేఖా!" కాస్త కోపంగా పిలిచాను. "నీకు నీవు అతనికి అతను ఏదో డైవోర్సు-డైవోర్సు అంటూ చాలా సులభంగా మాట్లాడుతున్నారు. సరే అతను మగవాడు....అతనికి బాధలేదు. కాని నీ సంగతి నీవేమన్నా ఆలో చించావా! స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం, సమానహక్కులు అని ఎన్ని కబుర్లు చెప్పినా మనదేశంలో ఆడదాని స్థానం పెద్దగా మారలేదని నా నమ్మకం. చదువుకున్నా, ఉద్యోగం చేస్తున్నా పురుషులలాగ యధేచ్ఛగా, స్వేచ్ఛగా బ్రతికే సావకాశాలు మనదేశంలో స్త్రీకి యింకా రాలేదు విదేశాల స్త్రీల, మాదిరి! వంటరిగా ఆడది, ఏదో విధంగా మగవాడి అండలేకుండా బ్రతక గలదు అన్నది మనదేశంలో జరగడం నీవనుకున్నంత సులువు కాదు-అది నీకూ తెల్సు. పోనీ మీ యిద్దరికి మీ మీ కుటుంబాల పరువు - ప్రతిష్ఠలెలా పోయినా అక్కర్లేదు. కాని, రేపొద్దున నీ సంగతి ఏమౌతుందో తెలుసు కోగలుగుతున్నావా? మొగుడొదిలిన ఆడదాన్ని ఏ తల్లి దండ్రీ కూడా ఆదరించరు మనదేశంలో....మరో పెళ్ళిచేసుకుని హాయిగా వుండడానికి

యిదేం విదేశం కాదు. పెళ్ళయి, కాపురం చేసిన ఆడదాన్ని రెండో పెళ్ళి ఆడదాన్ని పెళ్లాడడానికి, మనదేశంలో ఏ మగాడు ముందుకు రాడన్న సంగతి నీకూ తెల్సు! జీవితాంతం వంటరిగా వుండగలనని బింకంగా చెప్పే నీ కబుర్లు యదార్థంలో ఎన్నాళ్లో నిలవలేవు ..."

"మహారాజులా వుండగలం, మీరనుకున్నంత అబలలు కాదు యీనాటి ఆడవాళ్ళు....తప్పు నాది కాకపోయినా ఆయన కాళ్ళమీదపడి క్షమాపణలు చెప్పుకునడానికి."

"రేఖా, ఇది నీ మంచికోసం చెప్పేమాట. భార్యాభర్తలమధ్య ఎవరు తగ్గారు, ఎవరు ఓడారన్నది కాదు ప్రధానం. కాపురం నిలవడం, నీవు కాస్త తగ్గితే ఇందులో నీకొచ్చే న్యూనత ఏంలేదు. నే నెందుకు చెప్తున్నానో అర్థం చేసుకో."

రేఖ జవాబీయలేదు. మొహం గంటుపెట్టుకు కూర్చుంది.

"ఏం, వప్పుకున్నట్టేనా? రావుతో చెప్పనా!" ఆశగా అన్నాను. రేఖ ఆవేశంగా తల విదిల్చింది. "మీకు తెలియదు. ఇవాళ నేను క్షమాపణ చెప్పితే ఏదో నిజంగా నావల్ల తప్పులు జరిగినట్లు ఆయన దయార్ద్ర హృదయంతో, ఔదార్యం ప్రకటించినట్లు గర్వపడతారు. ముందు ముందు ఇది నా జీవితంలో మరింత కలతలకి కారణం అవుతుంది. అంతలా అన్నీ చంపుకొని పడివుండడం నా వల్లకాదు. అంత దిగజారలేదు." పౌరుషంగా అంది రేఖ.

"ముందు ఆయన్ని తొందరపడినట్టు వప్పుకోమనండి. ఆ తర్వాత నేను తప్పకుండా నేనూ ఆవేశపడ్డాను క్షమించమని కోరతాను." అంది మళ్ళీ తనే.

భార్యాభర్తలలో ఇద్దరూ ఎవరూ తామువున్న మెట్టుదిగడానికి ఇష్టపడటంలేదు. ఈ సమస్య తెగేది ఎలా?

"అయితే రావు అలా అనకపోతే నీవు డైవోర్సుకి సిద్ధపడతావా? యిదే నీ ఆఖరి నిర్ణయమా? బాగా ఆలోచించే మాట్లాడుతున్నావా?" కఠినంగా అడిగాను. రేఖ మొహం నల్లబడింది. క్రింద పెదవి కొరుక్కుంటూ కూర్చుంది.

"రేఖా. నీకు చదువు, ఉద్యోగం వుండడంవల్ల జరుగుతున్న అనర్థం ఇది. అవి నన్నూ రావుతోపాటు అనుకోమన్నావా? చదువువల్ల జరిగే ఉపకారం యిదే అయితే యీ సంఘటనతో బుద్ధి తెచ్చుకుని నా ఆడ పిల్లలకి పెద్ద చదువులు చెప్పించను. నీవల్ల ఆడపిల్లల తండ్రులందరూ యీ పాఠం నేర్చుకుని తమ ఆడపిల్లలని చదువు సంధ్యలనుంచి దూరం చేసి మళ్ళీ ఏభై ఏళ్ళు వెనక్కి నడవడం జరిగితే అది నీలాంటి ఆడవారి ప్రవర్తనవల్లేనని తెలుసుకో. చదువు నీకిచ్చిన జ్ఞానం యిదే అయితే, నేనింతకన్న యింకేం చెప్పనవసరంలేదు. భారతస్త్రీ సంస్కృతి, పవిత్రత, ఆమె ఔన్నత్యం అన్నీ మట్టిలో కలిసిపోనీయకండి.

రేఖ కళ్ళనుండి గిర్రున నీళ్ళు తిరిగాయి. "అనండనండి. తప్పునాది కాకపోయినా నన్నే అనండి. యింతేకదూ ఆడదాని బ్రతుకు? తప్పు చేయకపోయినా మగాడి ముందు తలొగ్గి బతకాల్సిందే కదూ, అలా చేయడానికి ఇష్టపడకపోతే, నేనాడదాన్ని కాదని కాదూ ఉద్దేశం, భారతస్త్రీ ఔన్నత్యం, పవిత్రత అంటూ పెద్ద కబుర్లు చెప్పి మా కాళ్ళకి బందాలు వేసి యింకా ఎన్నాళ్ళు యిలా మమ్మల్ని అణిచి ఉంచుతారు? అనండనండి నన్నే అనండి." ఉక్రోషంగా అంటూ ఏడవడం ఆరంభించింది.

"రేఖా!" సముదాయించే ధోరణితో అన్నాడు.

"యింక నాకేం చెప్పనక్కర్లేదు. ఆయన మీరు ఏం చేసుకుంటారో చేసుకోండి." ఆవేశంగా అంటూ లేచింది. "యీ యిల్లు ఖాళీ చెయ్యమంటే చేసి నా యిష్టం వచ్చినచోటికి పోతాను. ఆ మాట ఏదో చెప్పమనండి." విసురుగా బెడ్ రూములోకి పోయి తలుపులు వేసుకుంది.

అప్పుడింక రేఖతో ఏం మాట్లాడినా ప్రయోజన ముంటుందనిపించ లేదు. బెడ్ రూమ్ దగ్గర నిల్చుని "సరే! రేఖా నే వెడుతున్నాను. రావుతో చెప్తాను. అతనేమనేది మళ్ళీ రేపు వచ్చిచెపుతాను. ఈలోపు నీవు కాస్త ఆవేశం తగ్గించుకుని ఆలోచించమని నా సలహా. యింతకంటె ఏం చెప్ప లేను." అంటూ బయటికి వచ్చేశాను.

* * *

రాత్రి జరిగిందంతా పద్మతో చెప్పాను. పద్మ తెల్లపోయింది. 'అయ్యోయ్యో ఇది ఏమిటండీ ఇంత గొడవ ఎప్పుడు జరిగింది? చెప్పనేనా చెప్పారు కాదేం! వాళ్ళిద్దరికి మతులు పోయాయేమిటి? కాస్త దానికి విడాకు లిచ్చుకుంటారా? నిజంగానే పిచ్చెక్కినట్టుంది ఇద్దరికి.' పద్మ వాపోతూ ఇద్దరం చాలాసేపు ఆ విషయమే చర్చించుకుంటూ, ఇద్దరికీ ఎలా సంధి కుదర్చాలా అని ఆలోచిస్తూ తర్జనభర్జనలు పడ్డాం. వాళ్ళిద్దరికీ పిల్లలు లేని లోటు ఆ క్షణంలో కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించిం. వుంటే కనీసం పిల్లలకోసమన్నా సర్దుకునివుండే వారుగదా అనిపించింది. సగం కాపురాలు ఏదోవిధంగా నిలుస్తున్నాయంటే పిల్లలవల్లే నంటే అతిశయోక్తి కాదేమో ననిపించింది. "వుండండి, ముందు రేపు రేఖ దగ్గరకెళ్ళి నాలుగు దులిపి చివాట్లుపెట్టి మతివుందో పోయిందో అడుగుతాను. కేకవేసి బుద్ధిచెపుతాను" అంది కోపంగా పద్మ.

"ఆ పని చేద్దూ, ఎలాగైనా ఆడవాళ్లు ఆడవాళ్ళు మాట్లాడుకుంటే యింకాస్త మాటలాడుకోవచ్చు నీవయితే యింకేమైనా చెప్పొచ్చు రేఖ. రేపువెళ్ళి ఎలాగైనా నచ్చచెప్పి, వీలయితే రావునిపిలిచి ఇద్దరిని కలిపి ఆ పుణ్యం కట్టుకో. నా కంటె నీవయితేనే యీ కార్యం సాధించే ఛాన్సులు ఎక్కువ వున్నాయి రేపు తప్పకుండా వెళ్లు" అన్నాను.

◆ ◆ ◆ ◆

మర్నాడు సాయంత్రం కన్సల్టింగ్ రూములో ఉండగా ఫోను మ్రోగింది. ఇల్లు వూరికి దూరంగా వుండడం ఇంట్లో చోటు లేకపోవడం వల్ల ఊరి మధ్యలో ఓ ఆఫీసురూము ఏర్పరుచుకున్నాను క్లయింట్లకోసం, సాధారణంగా అక్కడికి ఫోను వచ్చిందంటే పద్మే అయుంటుందని నాకు తెలుసు. ఇంటి కెవరన్నా వస్తే నా కోసం ఫోను చేస్తూంటుంది. "హలో" అన్నాను. అవతలనుంచి పద్మగొంతు "మీ రింకా అక్కడే ఉన్నారా? చూడండి రేఖకి వంట్లో బాగులేదు. ఇంటికి వచ్చేటపుడు రావు ఇంటికి వెళ్ళిరండి.... అర్జెంటు. మరిచిపోకండి."

"ఏమిటి, ఏమయింది" ఎదో రాకూడని అనుమానాలు వచ్చి ఆరాటంగా అడిగాను.

"వెడతారుగా, మీరే చూడండి" అంది ఫోన్‌లోనే ముసిముసి నవ్వులు నవ్వి, సస్పెన్సులో పెడుతూ.

"అబ్బ, చెప్పు ఏం జరిగింది."

"ఇందాక నే వెళ్ళినప్పుడు రేఖ మొహం తిరిగి తెలివితప్పి పడి పోయి కొంత హడావిడి చేసింది. డాక్టరు రావడం వగైరాలు జరిగాయి."

"అరే, ఎందుకలా అయింది ? ఇప్పుడు ఎలా ఉంది ? ఒకర్తె ఉందా యింట్లో ? నీ ఉండలేక పోయావా కాసేపు. అన్నట్టు రావ్‌కి ఫోన్ చెయ్యక పోయావా ?" ఆత్రుతగా ప్రశ్నలు కురిపించాను.

"ఒక్కర్తీ ఏంలేదు లెండి, రావ్‌కి ఫోన్ చేశాను. ఉండాల్సిన వాళ్ళు న్నప్పుడు, ఇంక నే నెందుకు ?" నవ్వింది.

"అంటే ...అంటే ...రావ్ ....ఇంతకీ రేఖకి ఏం అయింది ?"

"సస్పెన్సు ! వెళ్ళి చూస్తారుగా" అంటూ ఫోను పెట్టేసింది, చిలిపిగా నవ్వి.

ఆ క్షణాన ఎంతకోపం వచ్చిందో పద్మమీద, వెంటనే రావింటికి బయలుదేరాను. నే వెళ్ళేసరికి రావింట్లో పనిచేసే ముసలిది గేటుదగ్గిరే ఎదురుపడింది. "అమ్మగారికి వంట్లో బాగులేదటగా, పద్మమ్మగారు చెప్పారు. ఎలా ఉంది ?" అంటూ దాన్నే ఆరాటంగా ప్రశ్నించాను. అది ముసిముసినవ్వులు నవ్వింది.

"ఏటి నేదు బాబూ !....సిన్నబాబు పుడ్తాడు....అసలే యికారం అని అన్నం తినడం లేదు రెండురోజుల నించి అసలన్నం పండుకోలేదు.... మరి మొవం తిరగదా ఆ అమ్మకంతా అయోమయం ! కానుకోలేక

పోయింది.... డాక్టరమ్మ వచ్చి సెప్పేవరకు-ఏటో అనుకున్నానంటుంది. సత్తెకాలం పిల్ల... ఏటి తెలీదు...." అలా మాట్లాడుతున్న దాన్ని వదిలి గబ, గబ లోపలికి వెళ్ళాను. ఆ వార్త ఎందుకో నాకు చాలా ఆనందాన్ని యిచ్చింది.

బెడ్‌రూము దగ్గిరకి వెళ్ళేసరికి చటుక్కున నా కాళ్ళు నిలిచి పోయాయి. అత్యాశ్చర్యకరమయిన దృశ్యం చూస్తున్నట్లు అలా నిలిచి పోయాను ! ప్రక్కమీద రేఖ పడుకుని వుంది. రావు ఆమెమీద వ్రాలి. చేతులు చుట్టూ బిగించి ఆమె గుండెల్లో మొహం దాచుకున్నాడు. రేఖ చేతులు రావు మెడచుట్టూ బిగిసి వున్నాయి....

అలికిడికి యిటు చూసి రావు లేచి కూర్చున్నాడు చటుక్కున. వాళ్ళిద్దరి మొహాలు సిగ్గుతో కందిపోయాయి....ఆ సిగ్గు....నేను చూడకూడని దృశ్యం చూశానని కాదు... నా మొహంలో ఆశ్చర్యం చూసిపడిన సిగ్గని నాకు తెల్సు !... వాళ్ళిద్దరూ తడబడి పోయారు....రావు ఏదో చెప్పబోయాడు. నేను చేత్తో వారించాను.

"సారీ ! రాకూడని సమయంలో వచ్చాను. సరే ఎలాగో వచ్చాను. గనక ఈ కేసు యింత సులభంగా పరిష్కరించినందుకు మీరు, మీతోపాటు నేను 'మీ సోమలింగానికి' థేంక్స్ చెప్పుకోవాలి ..."అన్నాను చిలిపిగా నవ్వుతూ. నా మాట అర్థం కాక తెల్లబోయి చూస్తున్న ఆ యిద్దరిని వదిలి, నవ్వుకుంటూ బయటకి వచ్చేశాను.

(జ్యోతి దీపావళి ప్రత్యేక సంచికనుండి గ్రహింపబడినది)